

Natuurbelevingsoefening

Blinde karavaan

Opzet en doelgroep

De nadruk ligt in deze oefening op het voelen aan natuurlijke objecten. Met gesloten ogen verkennen kinderen bladeren, bodem, stammen, stenen en dergelijke. Ze volgen daarbij een vastgestelde route met behulp van een touw. De oefening is vooral geschikt voor leerlingen van de basisschool en van de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De oefening vereist minstens een blokuur.

Voorbereiding

De route moet goed voorbereid en uitgetoetst worden. Kies een stuk natuur (park, weiland, boomgaard) waar veel te voelen is: verschillende soorten bomen met lage takken, struiken, kruiden, strooisellaag, dode takken, mos, varens, stenen, zand (molshopen), etc. Span een lang touw en bevestig op de plekken waar een voelobject is een wasknijper of touwtje. Ideaal is het touw in een reuzenkring te spannen zodat het eind aan het begin vastgeknoopt kan worden. Daardoor kunnen deelnemers op een willekeurige plek beginnen.

Let er op dat de deelnemers allemaal dezelfde hand aan het touw houden, dus dezelfde (rechter)hand vrij hebben om te voelen. (Voor de linkshandigen heb ik helaas geen goede oplossing.) Dus de voelobjecten moeten aan die kant van het touw zijn. Uiteraard mag de route de deelnemers niet aan pijn (bramen) of gevaar (giftige bessen) blootstellen.

Materiaal

Lang (50 meter) touw
Blinddoeken

Instructie aan de groep

Vooraf: Zonder hulp van de ogen en in stilte wordt de natuur verkend. Dus tijdens de oefening mag je niet praten. Je loopt met een hand aan het touw, allemaal met de linkerhand. Je voelt met je rechterhand om je heen. Je verkent alles wat je met je hand tegenkomt. Voel met je hand ruim om je heen, ook in de hoogte! Als je een wasknijper (touwtje) tegenkomt is daar in ieder geval iets wat je kunt voelen. Verkennen met je hand kan betekenen dat je het "ding" buigt, zelfs knakt (dooie tak), erover wrijft en dergelijke. Je mag er ook aan ruiken. Neem je tijd, maar het kan ook zijn dat gevraagd wordt naar het volgende object te gaan.

1. Je krijgt nu een blinddoek om en wordt naar je startplek aan het touw gebracht.
2. Je loopt langzaam en voelend het hele touw af. Als je merkt dat je te dicht bij je voorganger komt, moet je even wachten.
3. Als de karavaan rond is geweest, worden de blinddoeken afgedaan en loopt ieder nog eens langs het touw om vast te stellen hoe de gevoelde objecten er uit zien.
4. De groep komt bij elkaar en praat na over: hoe de oefening is ervaren; loop eventueel de voorbereide voelobjecten langs, maar heb ruimte voor andere objecten die door deelnemers zijn gevoeld; bespreek hoe de wereld door zoals dieren wordt ervaren - breng eventueel het begrip *Umwelt* ter sprake en de verschillen met habitat en niche (zie Frans de Waal, 2016 *Zijn we slim genoeg om te weten hoe slim dieren zijn?* blz. 15 ev).

Wat is de winst van deze oefening?

De deelnemers

- ervaren dat voelen een belangrijk en krachtig zintuig is in de natuur.
- brengen ervaringen van voelen in relatie met ervaringen van kijken.
- denken na over het begrip "Umwelt".

Varianten

Een variant is: zonder touw. De deelnemers vormen tweetallen waarbij de een de ogen dichthoudt en de andere leidt.

[Marcel Kamp, 11 01 2019; www.nvon.nl/ecologie]